تەڤگەری ئازادی و نەوەی نوێ! ...
تاهیر حاجی حەسەن

خەڵکی باشوری کوردستان بەگشتی و چین و توێژە زەحمەتکێشەکان بەتایبەتی،زیاد لەقۆناخێکە لەلایەن بزوتنەوە جۆراوجۆرەکانی بەرەی ناسیۆنالیزمی کوردایەتیەوە دەخەڵەتێندرێن و هەر قۆناخێک بەشێوەیەک ئەو خەڵەتاندنەیان دوبارە کردۆتەوەو ئاسۆی چین و توێژە زەحمەتکێشەکانیان بەبادا داوە، (کەلە بنەڕەتدا بزوتنەوەی سیاسی کوردی پەیوەستن بە چەوساندنەوەی چینایەتیەوە.چونکە خودی ئەو بزوتنەوانە بۆ ئەوە دروست نەبون کەکۆتای بەهەژاری و برسێتی و نەمانی چەوساندنەوەی چینایەتی بهێنن،بەڵام هەمیشە لەژێر ناوی ڕزگاری گەل و کۆتای هێنان بەستەمی نەتەوایەتی و بنەبڕ کردنی هەژاری هاتونەتە مەیدان و خەبات و بەناو شۆڕشیان کردوەو تائێستایش شانازی بەوەوە دەکەن کەدەریایەک لەخوێنیان داوە تاگەیشتون بەم قۆناخەی ئێستا،بەڵام قەت ناڵێن ئەو خوێنە زۆرەی ڕژا لەئەسڵدا نەوەکانی کام چینی کۆمەڵایەتی بون دایان؟ چونکە باش دەزانن زۆربەی ئەوانەی لەپێناو ڕزگاری کوردستاندا خۆیان بەکوشتدا بەشی هەرە زۆری لەکوڕانی چینە زەحمەتکێشەکەی کۆمەڵگە بون،نەک لەنەوەی شێخ و مەلاو دەرەبەگەکان و خاوەن پارەدارەکان). ئەو دەسەڵاتی ناسیۆنالیزمە ڕەنگاوڕەنگانە کەمێژوویەکە لەنێو کایەی دەسەڵاتدان لەباشوور،بەکە دیسان لەژێر ناوی پاراستنی هەیبەتی کوردستان و پاراستنی دەستکەوتەکانی دوای ڕاپەڕین،چینوتوێژە زەحمەتکێش و کرێ وەرگرەکانیان نەک ڕزگار کرد لەباری قورسی هەژاری و بێکاری،بەپێچەوانەوە سەد ئەوەندەیتر ژیان و گوزەرانی ئەو چینەیان بردە ژێر مەتریسداری گەورەوە و خۆیشیان وەک چینێکی مافیا گەری دەندە کەوتنە تاڵانی سامانی گشتی کۆمەڵگەو خۆیان پڕکردە ملیاردێر. ئەو چینە سیاسیە کورت بینە ناسیۆنالیستە هێندە بەهەڵپە بون بە تاڵانی و تێر کردنی چێژە کەسیەکانیان،وائێستا دەیان بینین چۆن نەک هەر کۆمەڵگەیان بردە ژێر قۆناخی ملەکەچ بون بە دەوڵەتی فاشیستی مەزهەبی عێراق، بەڵکو بە خۆیشیان بونە خاوەن مێژوویەکی پڕ لە شکست و پڕ لەئابڕو چون بەیان،کەچیتر ناتوانن جارێکیتر سەریان بەرز بکەنەوە لەبەرانبەر بەناو نەیارە جۆراوجۆرەکانیاندا.

خەڵکی زەحمەتکێشی هەرێم،چونکە خۆیان خاوەنی هۆشیاری سیاسی

چینایەتی خۆیان نین و ئاسۆی بەردەمیان ڕۆشن نیەو لەهەمان کاتدا خاوەنی پارتی شۆڕشگێڕی سەر بەچینەکەی خۆیان نین، بۆیە لەلایەن پارتە جۆراوجۆرەکانی بەرەی ناسیۆنالیستی و ئاینی و مەزهەبیەکانەوە،زۆر بەئاسانی یەکێتی ئەو هێزە چینایەتیەی نێو ئەو چینەیان تێک داوەو بەگشت لایەکیان بەربونەتە گیانی ئەو چینە هەژار کراوەو هەر لایەو بەشێوازێک دڕەی قەبەی بە دەکات و بەرەو لای خۆی ڕای دەکێشێت. لەدوای شکستی گشت پرسیە تایبەتەکەی ۲۵/۱۰/۲۰۱۷ وە،کەڕابەرایەتیەکەی لەژێر پلان و مەرامی تایبەتی بارزانیدا بو،کەی ئاسۆی بزوتنەوەی کوردایەتی خستە ژێر پرسیارەوەو فەشەلی حەتمی ئەو بزوتنەوەیەی کردەتە ئەمری واقیع. بە پێ کردنەوەی ئەو بۆشایە سیاسیەی کەدروست دەبێت، هەر لەئێستاوە چەند گروپێکیتر خۆیان ئامادە کردوە بۆئەوەی لەهەڵبژاردنەکانی ئایندەی پەرلەماندا بێنە مەیدان و بتوانن کورسیەکانی پەرلەمان وەچنگی خۆیان بخەن. ئەوە بەجگە لەوەی کەنەوەیەکی نوێی مەلای و جەلالیش هەر لەنێو ئەو دوو حزبەدا بەڕێوەن تا جڵەوی پارتەکانیان بگرنە دەست و لەمردن ڕزگاریان بکەن.
ئەمە لەکام قۆناخدا دەژین؟ ئەمە پرسیاری ترۆتسکی بوە لەسەردەمی خۆیدا. بەئەمەیش گرنگە کەبزانین لەکام قۆناخدا دەژین. قۆناخی ئێستا تێیدا دەژین قۆناخی ئیفلاس بونی سیاسەتی نیولیبراڵیزمی سەرمایەداریە لەڕوی جیهانیەوە. قۆناخێک کەتێیدا دەژین، قۆناخی ئەزمە گرتوی ئەم سیستەمە کاپیتالیزمە دڕندەیەیە کەلەژێر ڕابەرایەتی ئیمپریالیزمی ئەمریکی و روسی و چینیدایە. لەنێو خودی ئەم سێ ئیمپریالیزمەیشدا کەگەورەترینیان ئەمریکایە،هەرلایەو خاوەنی هاوپەیمانیە لەگەل کۆمەڵێک دەوڵەتی تردا لەم سەر زەمینەدا. سیاسەتی ڕەسمی نیولیبراڵیزمی سەرمایەداری سیاسەتی بەتایبەتی کردنی کەرتی تایبەت و بەرفراوان کردنی بازاڕی ئازاد و دەست وەرنەدانی دەوڵەت لەم نێوەدا. لەکاتێکی وایشدا کە قازانج لەسەرو کەی ئامانجە مرۆییەکانەوە بێت،دەبێت لەماڵە وێرانی زیاتر بۆ چینێکی بەرهەمهێنەرو زەحمەتکێش و یان تادەگات بەوێران کردنی کەی کۆمەڵگەیەکیش چاوەڕێی چیتر لەسیاسەتی ئەم نیولیبراڵیزمە ترسناکە دەکرێت.

کاتێک لەدوای داگیرکاری کوێت لەلایەن ڕژێمی بەعسەوە لەساڵی ۱۹۹۰ بۆ دەوڵەتی میلیتاریزمی ئەمریکی وەک دیاریەکی پڕ لەبەرەکەت وابو. چونکە لەڕێگەی ئەو جەنگەی بەرپای کرد لەناوچەکەدا،ئامانج لێی رزگار کردنی خەڵکی زەحمەتکێشی عێراق نەبو،بەڵکو ئامانجی سەرەکی وەگەڕ خستنی کۆمپانیا زەبەلاحەکانی بوو کەزوو فریا بکەون و وەک

گورگی برسی بکەونە خواردنی ئەو وڵاتە و کەی دامودەزگایەک کەهەبو لەوەو پێش و لەخزمەتی گشتی کۆمەڵگەدا بو کەتای پێبهێنن و لەجێیدا بڕەو بدەن بەتایبەتی کردنی کەرتە گشتیەکان.(هەرکەس پەرتوکی عەقیدەت ئەل سەدمە،سعود ڕەئسمالیەت ئەل کەوارسی نەعۆمی کلاین ی خوێندبێتەوە باش لەخواست و ئامانجەکانی ئەم نیولیبرالیزمە دەندەیە تێ دەگات) عێراق لەدوای ڕوخانی سەدامی دیکتاتۆرو کەنە هاوڕێی ئەمریکا، تەواو کراوە بەوڵاتێک لەجەنگەڵستانی تەواو دەچێت تائەوەی لەوڵاتەکی ئارام و پێکەوە ژیانی نەو نەتەوە و مەزهەبە جیاوازەکان بچێت.
دیارە ئەم قۆناخەی تێیدا دەژین، قۆناخی بەربەریزمی نیولیبرالیزمی سەرمایەداریەو کەی وڵاتانی جیهان لەنێو قەیراندان و هەر وڵاتەو بەشێوەیەک،وڵاتانی ڕۆژهەڵاتی جەنگ گرتوو لەهەرە شێوازە قورسەکەی ئەو قەیرانەی بەرکەوتوە کەلەساڵی ٢٠٠٨ وە لەئەمریکاوە تەقیوە.
بەئەوەی زیاتر لەسەر بابەتەکە بڕۆم، کەبەمن جێگەی سەرنجە، ڕێکخراوی بزوتنەوەی تەڤگەری ئازادیە لەباشوور. ئەم ڕێکخراوە زیاتر لەمەدی بیروباوەڕی پەکاکاوە نزیکەو خودی پەکاکایش وەک پارتەکی خاوەن دیسپلین و خاوەن بەرنامەی تایبەتی بەخۆی ناسراوەو لەهەمان کاتیشدا پەیوەستە بەو ئەلتەرناتیڤەوە کە ئەج ئالان لەمانیفێستەدا ئیشارەی پێداوەو پیداگیری دەکات لەسەر جەبەجی کردنی لەبواری کرداریەوە، یانی کۆمەڵگەی خۆسەری دیموکراتی و ئازادیخوازی،دەتوانم بڵێم یەکسانیخوازیش. گەرچی لەڕووی ئابوریەوە زۆر نەچوەتە قوڵاییەوە کەئەو ئەلتەرناتیڤە هەڵگریەتی، لای من ئەو خاڵەیش جێگەی هەڵوەستە لەسەر کردنی جیدیە. چونکە هەر پارتەک کەدەیەوێت چینوتوێژە زەحمەتکێشەکان ڕزگار بکات لەدەستی ستەم و چەوساندنەوەی چینایەتی،گەر بێت و نەتوانێت بەفەرمی کەتای بەخاوەنداریەتی تایبەتی سەر ئامرازەکانی بەرهەمهێنان بهینیت کەتایبەت مەندی چینە چەوسێنەرەکانە،ئەوا ناش توانێت لەژێر هەمان بەڕێوەبردنی خاوەنداریەتی تایبەتدا کۆمەڵگەیەکی یەکسان و یەکسانیخواز بەرهەم بهێنێت. بۆیە بە خودی پەکاکایش هەڵوەستە لەسەر کردنی ئەو شێوازە ئابوریە زۆر بەی گرنگ دەبێت کەکام جۆر لەخاوەنداریەتی دەخوازێت لەڕووی ئابوریەوە. نیولیبرالیزمیش لەژێر ناوی ئازادی و دەست کراوەیی تاکدا،بڕەوی بەبازاڕی ئازاد و کەرتی تایبەت داوەو لەم نێوەیشدا تەنها ئەوانە ئازادن کە خاوەنی سەرمایەن نەک چینەک کەبەغەیری فرۆشتنی هێزی کارەکەی خاوەنی هیچ ئازادیەکیتری نیە.

تەڤگەر لەباشووردا،خاوەنی جۆرەک لەتایبەت مەندی خۆیەتی بەوەی

دەوڵەت لە تەواوی ئاحزابی مەوجود جیاوازتر بێت و لە هەمان کاتیشدا بەخۆیان خاوەنی ئەو بەرنامەیە نین کەدواجار بیانەوێت ببنە کەسی خاوەن سەرمایەو وەک ئەمانی پێشتر بن کەبەرە جۆراوجۆرەکانی ناسیۆنالیزمی کوردایەتی پێک دێنن. لەلایەکیتر بۆ تەڤگەر کاری گرنگ و ستراتیژی بۆ ئەوەی وەک ئەحزابەکانیتر نەبن و لەدوا قۆناخدا ئەمانیش کاریان لەسەر خەڵەتاندنی چینوتوێژە زەحمەتکێشەکان نەبێت، بەڵیان پێویستە کەخاوەن بەرنامەی ڕۆشنی ئابوری بن، تەنها بەرنامەی سیاسی و کۆمەڵایەتی و جۆرێک لەسەزداری بەس نییە،یان ئەوەی تەنها کار ببێتە ئەوەی خاڵە نەگەتیفەکانی بەرانبەر بەدەر بخرێت، بە پێچەوانەوە چەندێک خاوەن بەرنامەیەکی ئابوری ڕۆشن بن و جێگەو ڕێگەی خۆیان دیاری بکەن لەوەی پشتگیری لەکام شێوازی ئابوری دەکەن، بەو ئەندازەیەش دەتوانن سەرکەوتنی خۆیان دیاری بکەن. وەک لەسەرەوە ئیشارەم پێداوە،خەڵکی زەحمەتکێشی باشوور تا دەگات بەعێراق و ناوچەکەیش چونکە خاوەنی خەتی چیانەیەتی ڕۆشنی خۆیان نییــن،لەلایەن بەرە جۆراوجۆرەکـــانی بۆرژوازیەت و بەرە ناسیۆنالیستەکان و بەرە ئاینیەکانەوە بەکار هێنراون و لە پێناو بەرژەوەندیەکانی ئەو چینە چەوسێنەرانەدا بەکاریــان دەهێنــن و کردونیانەتە نەو خۆراکی جەنگەکانیان و کەی ماڵ وێرانیەکانیش تەنهــا بەســەر ئەو چینە هەژار کــراوەیە. بۆیە ئەرکێکــی ئەخلاقــی و سیاسی گەورە دەکەوێتە سەر تەڤگەر کە بەڕۆشنی خەتی خۆی دیاری بکات لە بەرانبەر ئەو چینە زۆرینەیەداو بەڕۆشنی بەو زۆرینەیە بڵێن ئاخۆ ئەوان چیان دەوێت گەر دواڕۆژ توانیان بگەن بە قۆناخی سەرکەوتن و هەڵگرتنی بەرپرسیارێتی. دواجار تەنهــا ئەو چینە کۆمەڵایەتیەن کەدەتوانن پارتەکان سەر بخەن یان وەلایان بخەن.

نەوەی نــوێ لەگەڵ تەڤگەردا دوو دنیــای جیــاوازن، شــاسوار عەبــدول واحیــد بەخۆی کەســێکی ســەرمایەدارەو هیـــچ دیـــار نییە کەکە لەپشتیەوەیەتــی و پشتگیــری لە دەکــات. چــونکە ئەم کەســە لەڕوی سیاســیەوە هیــچ پێشینەیەکــی نەبــوە هەروەک چۆن دەوڵەمەنــدیەکەیشی هەروەک سیاسەکان کەتادوێنێ پێڵاوی لاسیکیان لە پەیدا بوو لە پڕێکدا بــون بەملیـــاردەر،ئەمیش لەو ڕوویشەوە هەروایە. ئەوە بەجگە لەوەی شـــاسوار بەشـــوێن بەئەنجـــام گەیانـــدنی کەرت تـــایبەتەوەیەو ســـەر بە نیولیبرالیزمی ڕوخینەری سەرمایەدارییە. لای ئەمیش بەرنامەکەی ڕوون نیەو ناشیەوێت ڕوون بێت کەدواجار چی دەکەن لەگەڵ کۆمەڵگەدا. ئاخۆ گەر دەســەڵاتی گــرتە دەســت ئەوا کــار بۆ کۆمەڵگە دەدۆزێتەوە یــان کۆمەڵگە خۆی دەکــات بەخــاوەن ئیــرادەو خــاوەن کــاروچیتر پێویســتی بەخاوەن کارو کرێکار نەبێت. من ناموەوێت دژایەتی شاسوار بکەم،

بەوەی نەوەیەکی نوێی بەڕێ خستوە تابتوانن کۆتای بەم دەسەڵاتە ناسیۆنالیستە شکست خواردوە بدەن. یان بە نەوەی نوێیش دیار نیە ئاخۆ دواجار کام جۆری کۆمەڵگە دەخوازن، هەر ئەم کۆمەڵگەو یاساو ڕێسایەی کە نایەوێت ئاین لەدەوڵەت جیا بکرێتەوە، یان بەرەسمی دەیانەوێت دەست ببەن بە جیاکردنەوەی ئاین لەدەوڵەت و گەڕاندنەوەی ئاین بۆ شوێنە ئەسڵیەکەی خۆی کە بکرێتە کاری شەخسی و دورلە کاری بزنسی،،دیارە ئەم تێگەیشتنە بە تەڤگەریش گرنگە کەئەوانیش دەیانەوێت کام جۆر بە کۆمەڵگە دیاری بکەن گەرچی ڕێی تێدەچێت تەڤگەر گەر بگەنە قۆناخێکی وا زیاتر هاوشێوەی کانتۆنەکانی ڕۆژئاوای کوردستان بن.

نووسینی ئەم بابەتە زیاتر بۆ ئەو خاڵەیە کە بەڵێم، چیتر خەڵکی زەحمەتکێشی هەرێم شایانی ئەوە نین لەمە زیاتر بخەڵەتێنرێن و لەژێر دروشمی ڕەنگاوڕەنگی ناکرداریدا بچەوسێنرێنەوە و بخەڵەتێنرێنەوە. بەپێچەوانەوە ئەو خەڵکە زەحمەتکێشەی هەرێم پێویستی بەڕابەرایەتیەکی شۆڕشگێڕی بەتوانا هەیە تا پێکەوە بتوانن دەست ببەن بە بەرپا کردنی شۆڕشی کۆمەڵایەتی و کۆتای هێنانن بەم کە چەوساندنەوە جۆراوجۆرانەی کە تائێستا بەسەریانەوەیە. باشوور و عێراق دەوڵەمەندن لەڕوی گەلێک سەرچاوەی مادیەوە، بۆیە چاوی گشت دەسەڵاتدارانی ئەم جەنگەڵستانەیشی لەسەرەو هەر لایەو بەشێوەیەک دەیەوێت دەستی لایەنێکی ناوخۆ بگرێت تادواجار سەروەت و سامانەکەی بەتاڵان ببەن. بۆیە بە تەڤگەری ئازادی گرنگە نەبێتە نێچیری دەم سەرانی ئەم جەنگەڵستانەی کە نیولیبراڵیزمی سەرمایەداری قەیران گرتو ڕابەرایەتی دەکات.

تاهیر حاجی حەسەن

٣١/١٠/٢٠١٧